

GESCHILLEN
COMMISSIES
BIJZONDER
ONDERWIJS

Jaarverslag 2019

Landelijke Klachtencommissies
Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	p. 2
1. Voorwoord	p. 3
2. Secretariaat van GCBO in 2019	p. 4
3. Samenstelling van de commissies	p. 5
4. Opvallende ontwikkelingen en adviezen in 2019	p. 9
5. Behandelde klachten in 2019 in getallen	p. 23

1. Voorwoord

In het verslagjaar 2019 zijn bij de landelijke klachtencommissies voor het algemeen bijzonder, christelijk, katholiek, gereformeerd en reformatorisch onderwijs in totaal 435 klachten aangemeld, waarvan 246 klachten door de commissies in behandeling zijn genomen. In 93 klachten is een advies uitgebracht en bij 6 klachten is het op zitting tot een schikking gekomen. Het aantal gemelde en in behandeling genomen klachten was in 2019 ongeveer gelijk aan het jaar ervoor. In dit verslagjaar zijn 760 schoolbesturen, waaronder 3.681 scholen met in totaal 1.202.662 leerlingen bij de klachtencommissies van GCBO aangesloten.

Dit jaarverslag geeft inzicht in het aantal ingediende klachten en de aard van het oordeel waartoe de commissies zijn gekomen. De oordelen die in het jaar 2019 door de commissies zijn uitgebracht, zijn voorzien van kernachtige trefwoorden en een samenvatting- gepubliceerd op de site van de Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs (GCBO), www.GCBO.nl.

GCBO ziet een significante stijging in het aantal klachten dat te maken had met begeleiding van leerlingen gericht op Passend Onderwijs. Ook was er een stijging van klachten uit het Speciaal Onderwijs. Daarom zijn enkele van deze klachten in dit jaarverslag nader toegelicht.

De verschillende klachtencommissies hebben in 2019 voltallig vergaderd om de ontwikkelingen in het afgelopen jaar binnen hun eigen klachtencommissie te bespreken. Ook vindt er regelmatig afstemming plaats tussen de voorzitters van de verschillende Commissies in een periodiek voorzittersoverleg.

In het jaar 2019 was opnieuw sprake van doorstroming in de samenstelling van de klachtencommissies en zijn er enkele nieuwe leden tot de klachtencommissies toegetreden. Bij de klachtencommissie voor het Katholiek onderwijs zijn de heer Bart Renders, de heer Menno Maas en mevrouw Puck van der Veer tot de commissie toegetreden.

Bij de Commissie voor het Algemeen Bijzonder Onderwijs is mr. Willem Korthals Altes aangetreden aan plaatsvervangend voorzitter.

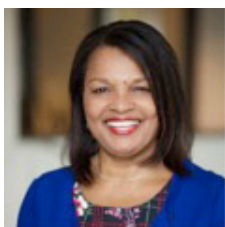

Mr. S.J. (Simon) Steen,
Voorzitter bestuur stichting GCBO
mei 2020

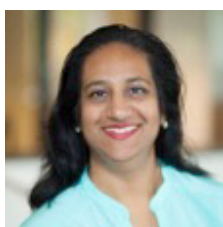
2. Secretariaat GCBO in 2019

Het eerste telefonisch contact met GCBO verloopt via het secretariaat, dat tevens fungeert als informatie-desk. De medewerkers beantwoorden vragen over de klachtprocedure en geven informatie zowel aan potentiële klagers als aan scholen. Indien nodig verwijzen zij door naar andere organisaties, zoals de helpdesk van Ouders en Onderwijs, waar ouders informatie krijgen over onderwijs en de school van hun kind.

Medewerkers secretariaat

Joyce Koornaar

Andjena Khedoe

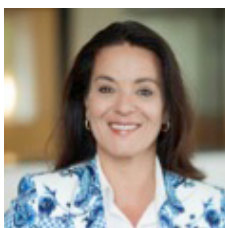
Anita Kuiper

Werkwijze van het secretariaat

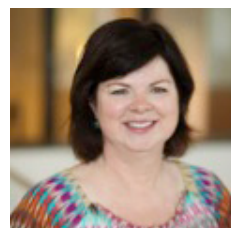
Het secretariaat van GCBO streeft ernaar dat klachten op school-/bestuursniveau afgehandeld kunnen worden. Allereerst wordt samen met partijen bekeken of de klacht alsnog door bemiddeling opgelost kan worden. Wanneer blijkt dat de klacht nog niet op bestuursniveau is behandeld, kan eventueel een (externe) vertrouwenspersoon worden ingeschakeld. Voor afhandeling op school-/bestuursniveau wordt ook ruimte gegeven als de klacht al door de Commissie in behandeling is genomen. Daarnaast wordt voor iedere klacht beoordeeld of mediation kan worden ingezet. Dit gebeurt natuurlijk met instemming van alle partijen. In 2019 heeft dit als resultaat gehad dat **60** van de bij GCBO ingediende klachten alsnog op deze wijze opgelost konden worden.

Wanneer het niet lukt de klacht op school-/bestuursniveau op te lossen, wordt de klacht op een hoorzitting van de Commissie behandeld. Klagers en verweerders worden hiervoor uitgenodigd. De Commissies hechten eraan dat partijen in elkaars aanwezigheid gehoord worden. Het principe van hoor en wederhoor is bevorderlijk is voor de waarheidsvinding en kan als basisprincipe voor de beoordeling van de klacht niet gemist worden.

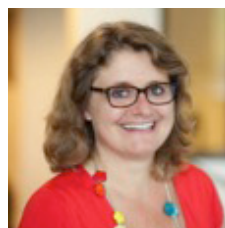
Secretarissen van de Commissies

Achien Gröllers
coördinator GCBO

Helen Vos
secretaris

Dorine Dane
secretaris

Nynke Anjema
secretaris

3. Samenstelling van de commissies

De landelijke klachtencommissie voor het christelijk onderwijs bestond in 2019 uit:

- mr. H.C. Naves, voorzitter Raad voor de Rechtspraak, voorzitter
- mr. F.J. Agema, senior rechter rechtbank Groningen, vz Noordelijke Kamer
- mr. E.I. Batelaan-Boomsma, senior rechter rechtbank Den Haag, plv
- mr. Joh. C. Westmaas, juridisch adviseur en oud-burgemeester Meppel, plv
- mr. A. Morijn, advocaat, plv
- mr. M. Iedema, raadsheer Hof Amsterdam, plv
- drs. K.M.P.A.M. Håbryka, huisarts te Lelystad, lid
- drs. M. Hoogenkamp, onderwijskundige te Rotterdam, lid
- drs. K.B. Visser, onderwijskundige, lid
- drs. J. van Tongeren, onderwijsadviseur, psychodiagnosticus, lid
- M. de Blaauw MED, docent en remedial teacher, lid
- E. van Seventer-Timman, oud schooldirecteur en trainer/coach po, lid
- E.M. Schippers BSc, beleidsmedewerker jeugd en onderwijs,
- P.P.W.A.M. Vervoort, vertrouwenspersoon, lid
- ing. J.T. Havinga MES, bestuurder VO, lid
- G. Tissink, directeur/bestuurder PO, lid
- E. Couperus, pedagoog, directeur PO, lid
- K. Clements, directeur IVBO, lid
- K. Harsevoort-Zoer, orthopedagoog, lid

Leden Noordelijke Kamer

- M.S. Veldstra, consultant, lid
- drs. G. Moes ten Brug, arts jeugdgezondheidszorg, lid
- mr. W.R. van der Velde, advocaat, lid
- ir. E. Nijboer, trainer/coach, lid
- mr. D.J. Klijn, rechter rechtbank Noord Nederland, lid

Freelance secretarissen

- mr. B. Jongedijk-Eijsink, advocaat
- mr. A.A. Jopse, jurist OM
- mr. F.P. Troost, advocaat, secretaris Noordelijke Kamer
- mr. M. Mulder-Das, jurist (was tot april 2019, secretaris Noordelijke Kamer)

Vermelding in uw schoolgids

Bij verwijzing op de website, in de schoolgids en klachtenregeling van uw school, kunt u de volgende gegevens opnemen.

GCBO

t.a.v. de Landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs

Postbus 82324

2508 EH Den Haag

T. 070 386 16 97

E. info@gcbo.nl

I. www.gcbo.nl

De landelijke klachtencommissie voor het katholiek onderwijs bestond in 2019 uit:

- mr. A. van Oorscot, raadsheer Hof 's Hertogenbosch, voorzitter
- mr. M. van der Veen, senior rechter Amsterdam, voorzitter
- mr. J.M.J. Godrie, senior rechter, 's Hertogenbosch, voorzitter . drs. V. Gommers-Weijnen, oud-rector, lid . dr. P. Hupsch, oud-rector, lid
- mr. drs. A. Kortmann-Huysmans, lid
- drs. L. van der Linden-Stallinga, oud inspecteur onderwijs, lid
- drs. W. Lippits-Wacht, oud-rector, lid (tot 1-8-2019)
- J. Montanus, staffunctionaris, lid
- A. Tillekens, oud directeur PO, lid
- drs. P.H. Baggen, oud leerkracht/vertrouwenspersoon, lid (tot 1-3-2019)
- L.A.M. Swaans, oud directeur PO en VO, lid (vanaf 1-3-2019)
- M. Maas, directeur PO, lid (vanaf 1-10-2019)
- drs. A.A.M. Renders, oud-inspecteur VO/ directeur bestuurder, lid (vanaf 1-10-2019)
- mr. P. van de Veer, orthopedagoog, lid (vanaf 1-10-2019)

Vermelding in uw schoolgids

Bij verwijzing op de website, in de schoolgids en klachtenregeling van uw school, kunt u de volgende gegevens opnemen.

GCBO

t.a.v. de Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs

Postbus 82324

2508 EH Den Haag

T. 070 386 16 97

E. info@gcbo.nl

I. www.gcbo.nl

De commissie voor het algemeen bijzonder onderwijs bestond in 2019 uit:

- mr. C.M. van der Bas, rechter en toezichthouder; voorzitter Commissie
- mr. W.H. Korthals Altes, plaatsvervangend voorzitter
- mr. W.G.G.M. van Holsteijn, senior jurist Ministerie van Onderwijs; lid
- E.H. Gordijn-Oud, oud leerkracht en IB-er speciaal onderwijs; lid
- A.E. Blik- de Jong, oud leerkracht en oud gedeputeerde Flevoland; lid .
- A.M. Janbroers, oud-directeur PO; lid
- mr. P.H.M. Kanters, onderwijsjurist; lid
- M.A.H. Hermens, oud-directeur PO/SO; lid

Vermelding in uw schoolgids

Bij verwijzing op de website, in de schoolgids en klachtenregeling van uw school, kunt u de volgende gegevens opnemen.

GCBO

t.a.v. de Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs
Postbus 82324
2508 EH Den Haag
T. 070 386 16 97
E. info@gcbo.nl
I. www.gcbo.nl

De landelijke klachtencommissie voor het reformatorisch onderwijs bestond in 2019 uit:

- mr. P.J. den Boef, advocaat/mediator, voorzitter
- J.W.D. Nijkamp, bestuurder, commissaris, toezichthouder in onderwijs, gezondheidszorg en welzijn, en publieke sector, lid
- drs. J.H. Baan, orthopedagoog, lid
- mw. mr. H.G. Molenaar-Geurtsen, gerechtsauditeur Centrale Raad van Beroep en mfn mediator, voorzitter
- mw. M.J. Houtman-Heijboer, coach en trainer, lid
- drs. J. Huisman, huisarts, lid
- mr. J. Wolterink, notaris, voorzitter
- dr. G. van der Hoek, oud rector, lid
- mw. drs. M. Stip, GZ psycholoog, lid
- mr. J. W. Weijers, kerkelijk deputaat / bestuursvoorzitter / secretaris cliëntenraad / secretaris klachtencommissie zorgorganisatie / taalvrijwilliger, lid
- mr. A. Noordergraaf, interim-burgermeester, docent VO, lid
- mw. drs. H. Spaan-Nijland, orthopedagoog, lid
- dhr. J. Francke, senior beleidsmedewerker, lid
- dr. C.P. Polderman, econoom, historicus, bestuurder, lid
- dr. S.D. Post MPM, mediator, coach, ondernemer, lid

Ambtelijk secretarissen

- mr. G.J. Boersma-Freeke, jurist
- mr. J.S. Beukens, jurist bij een toezichthouder
- mr. A. van der Veer MSc, directeur uitgeverij, docent commerciële economie en ondernemerschap, secretaris

Vermelding in uw schoolgids

Bij verwijzing op de website, in de schoolgids en klachtenregeling van uw school, kunt u de volgende gegevens opnemen.

GCBO

t.a.v. de Landelijke Klachtencommissie voor het reformatorisch onderwijs
Postbus 82324
2508 EH Den Haag
T. 070 386 16 97
E. info@gcbo.nl
I. www.gcbo.nl

4. Opvallende ontwikkelingen en adviezen in 2019

In dit hoofdstuk worden opvallende ontwikkelingen besproken aan de hand van een aantal behandelde klachten. In 4.1 wordt het beroep van het bevoegd gezag op niet-ontvankelijkheid besproken, wanneer klagers de interne klachtenprocedure niet eerst doorlopen hebben.

Ook in 2019 is Passend onderwijs een onderwerp waar scholen en ouders volop mee te maken hebben gekregen. Er werd meerdere malen geklaagd over het niet adequaat vervullen van de zorgplicht door de school en het niet bieden van de juiste ondersteuning en begeleiding door de school aan de leerling. Ook was in een aantal zaken sprake van klachten over een verwijdering of schorsing van de leerling, omdat de school handelingsverlegen was geworden. Een aantal klachten wordt onderstaand in 4.2 en 4.3 besproken.

Het is soms moeilijk voor scholen om gezamenlijk met ouders op te trekken wanneer blijkt dat aan de leerling geen passend onderwijs (meer) geboden kan worden. De communicatie met ouders kan verstoord raken, waardoor ouders en de school soms recht tegenover elkaar komen te staan. Dit is natuurlijk niet in het belang van de leerling.

Uit het groot aantal klachten dat in 2019 werd ingediend bij de Commissie komt het beeld van een verstoorde communicatie duidelijk naar voren. De Commissie stelt zich op het standpunt dat bij de problematiek van het niet (meer) kunnen bieden van Passend Onderwijs het van groot belang is om een goede communicatie te onderhouden met ouders van de leerling, zodat gezamenlijk opgetrokken kan worden.

Wanneer toch sprake is van een verstoorde communicatie, moet de school de procedures zoals deze gelden in het Passend Onderwijs correct volgen. In een aantal klachten waarbij geklaagd werd over een adequate invulling van de zorgplicht door de school, was er geen sprake van planmatig handelen door de school. Er was door de school bijvoorbeeld geen OPP opgesteld. Ook bleken de procedures bij schorsing en verwijdering van een leerling vanwege handelingsverlegenheid van de school niet altijd correct gevolgd te worden. Zo moet bij een verwijdering een nieuwe, passende school bereid gevonden zijn de leerling te plaatsen, voordat de leerling verwijderd kan worden.

4.1 Beroep op de niet-ontvankelijkheid van klagers door het bevoegd gezag wanneer de interne procedure op school/bestuursniveau nog niet is doorlopen.

Wanneer klagers hun klacht direct bij de Commissie indienen, wordt door het secretariaat bemiddeld tussen klagers en het bevoegd gezag zodat de klacht in eerste instantie op school -/bestuursniveau afgehandeld kan worden. Wanneer klagers daar om voor hun moverende redenen vanaf zien wordt de klacht alsnog direct door de Commissie in behandeling genomen.

In 2019 is in een aantal klachten door het bevoegd gezag tijdens de behandeling van klachten die rechtstreeks ingediend zijn bij de Commissie een beroep gedaan op de niet-ontvankelijkheid van klagers vanwege het feit dat klagers niet eerst de interne klachtprocedure doorlopen hebben. Dit is door de Commissie niet toegewezen. Hoewel het de voorkeur heeft dat klagers eerst de interne klachtprocedure doorlopen en de klacht door het bevoegd gezag laten behandelen, is de gang naar de Commissie laagdrempelig. Dit houdt in dat wanneer klagers afzien van behandeling door het bevoegd gezag, de Commissie de klacht direct in behandeling neemt.

In klacht 2019/033 heeft het bevoegd gezag zich op het volgende beroepen: “Het bevoegd gezag heeft aangegeven dat klaagster geen klacht heeft ingediend bij het bestuur conform de interne klachtenregeling en acht het niet correct dat klagers niet aan de afgesproken procedures worden gehouden. Het bevoegd gezag wijst erop dat aan alle aangeklaagden, waaronder de directeur en leerkracht, verzocht is verweer te voeren. Het bevoegd gezag is het hier niet mee eens en verwerpt de praktijk waarbij het mogelijk is dat een ouder, zonder een klacht in te dienen bij het bestuur, een leerkracht of directeur kan aanklagen bij de Commissie.”

De Commissie heeft hierop als volgt gereageerd: “Tijdens de hoorzitting heeft de Commissie aangegeven dat er voor klagers geen verplichting bestaat om de klachtenprocedure te doorlopen zoals geschetst door de bestuurder en dat het bestuur niet een formeel recht heeft om als eerste kennis te nemen van de klacht. Daarnaast heeft de Commissie erop gewezen dat het voor een goede klachtafhandeling van wezenlijk belang is om een reactie te ontvangen van de perso(o)nen tegen wie de klacht gericht is. Ook aanwezigheid tijdens de hoorzitting kan essentieel zijn voor een goede waarheidsvinding.”

Naar aanleiding van de suggestie die de bestuurder gedaan heeft, is het vragenformulier van de Commissie uitgebreid. Een extra vraag is opgenomen, waarin aan klagers gevraagd wordt of zij de interne klachtenprocedure al doorlopen hebben voordat zij de klacht bij de Commissie hebben ingediend en wat de reden is om dit niet te doen als zij hierop negatief antwoorden. Zo krijgt de Commissie (en het bevoegd gezag) meer inzicht in de beweegredenen van klagers om de interne procedure over te slaan.

4.2 Adviezen met betrekking tot Passend Onderwijs

In 2019 zijn 44 klachten met betrekking tot Passend Onderwijs en het pedagogisch handelen van de school behandeld. Een duidelijk beeld dat uit de bij GCBO ingediende klachten naar voren komt is dat met name de S(B)O scholen waarover geklaagd wordt, kampen met een tekort aan gekwalificeerd personeel. Hierdoor komt het bieden van Passend Onderwijs onder druk te staan. Ook is er een groot verschil te zien in de rol die het Samenwerkingsverband speelt bij de verwijzing van de leerling naar S(B)O. Wanneer duidelijk is dat de leerling extra zorg nodig heeft is het van het grootste belang hierin samen met ouders op te trekken. Een planmatige aanpak zoals vastgelegd in het OPP is hierbij onmisbaar. Het OPP is bij uitstek geschikt om met de ouders in gesprek te gaan over de ontwikkeling van hun kind en waar de school naar toe werkt. Wanneer de school een leerling niet meer kan begeleiden is

communicatie over de verdere procedure van groot belang.

Het belang van het opstellen van een OPP bij een leerling met HB en achterblijvende resultaten.

In klacht 2019/158 constateert de Commissie dat de leerling in groep 4 op de school is toegelaten met een behoorlijke leerachterstand. Zes weken na aanvang van het schooljaar heeft de school een gesprek gevoerd met klagers om de eerste ervaringen te beoordelen. Hierbij is door de school aangegeven dat het intelligentieprofiel van de leerling niet paste bij zijn geleverde prestaties en de op de andere school opgelopen achterstanden. Gaandeweg bleek dat het niet lukte de leerachterstanden weg te werken. De leerling haalde lage scores op de Cito. De school is een reguliere school voor alle leerlingen, niet speciaal toegespitst op HB leerlingen. Het is de Commissie gebleken dat ondanks de in groep 4 geconstateerde achterstand van de leerling, de grote problemen die de school gaandeweg heeft ervaren bij het tot leren brengen van de leerling, zijn lage scores op de Cito, en de hulpvraag van klagers door de school geen ontwikkelingsperspectief (OPP) of ander individueel plan voor hem is opgesteld. Dit had in redelijkheid wel van de school verwacht mogen worden. Met een OPP had de school een meer structurele aanpak en begeleiding kunnen bieden dan alleen vanuit het groepsplan. Door middel van het OPP had de ontwikkeling van de leerling periodiek gevolgd kunnen worden waarna de resultaten met klagers besproken hadden kunnen worden. Hiermee had doelgericht onderwijs aangeboden kunnen worden en onderpresteren voorkomen worden. Het OPP is bij uitstek geschikt om met de ouders in gesprek te gaan over de ontwikkeling van hun kind en waar de school naar toe werkt. In een OPP had wellicht begeleiding van de school ten aanzien van concentratie en zelfstandig werken kunnen worden opgenomen, daar het intellectuele gehalte van de leerling als meer dan voldoende kan worden bestempeld. In samenspraak met klagers had de school de leerling met een OPP mogelijk alsnog een kans kunnen geven in de plusklas. De Commissie kan de redenering van de school volgen dat een gedegen onderzoek nodig kan zijn om te kunnen vaststellen welke onderwijsbehoefte een leerling heeft. In dit geval stond het ontbreken van onderzoek echter niet in de weg aan het opstellen van een OPP. Het plan was gelet op de hiervoor geschetste omstandigheden dringend gewenst en had aangepast of uitgebreid kunnen worden naar aanleiding van de uitkomst van het onderzoek. De klacht was op dit onderdeel gegrond.

Aanbeveling: *De Commissie adviseert het bevoegd gezag om de leerlingenzorg naar aanleiding van dit advies te evalueren en in te zetten op meer planmatig werken. Aanbevolen wordt een plan van aanpak op te stellen waarin duidelijk beschreven wordt wanneer een OPP gemaakt wordt. Dit beleid dient met de Medezeggenschapsraad besproken te worden en opgenomen te worden in de schoolgids als onderdeel van het zorgplan. De commissie adviseert verder de toelatingscriteria voor de plusklas tegen het licht te houden, zodat in voorkomende gevallen ruimte kan ontstaan voor leerlingen met een OPP om zich daar te bewijzen.*

De leerling is thuiszitter geworden doordat de school haar zorgplicht niet heeft uitgevoerd en de schoolgang van de leerling heeft belemmerd.

In 2019/159 stelt de Commissie vast dat klaagster de leerling heeft aangemeld op de nieuwe school voor het schooljaar 2017-2018. Uiteindelijk is hij pas op 5 oktober 2017 op

de school gestart en is in totaal slechts 20 dagen op school geweest. In juli 2019 heeft het Samenwerkingsverband een TLV afgegeven voor het VSO. Het is de school niet gelukt om bij de leerling een regelmatige schoolgang tot stand te laten komen. De Commissie stelt vast dat door de school veel overleg gevoerd is met klagster en de bij de leerling en het gezin betrokken zorginstanties. De school heeft aangegeven dat zij bij het stimuleren van de schoolgang van de leerling de regie en acties van deze betrokken zorginstanties heeft gemist. Er is een grens aan de mogelijkheden die een SBO heeft. De school heeft overleg met de leerplicht gehad over de absenties van de leerling. Ook heeft de school diverse UVO's georganiseerd, waarbij klagster werd uitgenodigd en tevens de bij de leerling en het gezin betrokken zorginstanties uitgenodigd zijn. Het Samenwerkingsverband is vanaf mei 2018 hierbij betrokken geweest. De Commissie stelt vast dat het stappenplan dat de school wilde gebruiken om de leerling weer naar school te kunnen krijgen niet werd onderschreven door klagster. De school wilde een gecontroleerde schoolgang creëren voor de leerling, om hem zo de benodigde begeleiding te kunnen bieden, voor, tijdens en na schooltijd. Klagster was juist van mening dat de leerling naar school moest kunnen gaan als hij dat wilde, zodat hij meer vertrouwen kon opbouwen. De Commissie is van oordeel dat school terecht het stappenplan heeft mogen hanteren. Niet alleen kon op die manier de leerling extra begeleid worden, ook voor de leerkracht en de overige leerlingen in de klas was er dan sprake van een gecontroleerde situatie. Zo kon voorkomen worden dat de leerling onverwacht op school verscheen, waardoor ongewenste en ongecontroleerde situaties zoals op het schoolplein op 26 juni 2018 vermeden konden worden. De klacht is ongegrond.

De school kan de nieuw aangemelde leerling niet de passende begeleiding bieden qua onderwijsbehoefte en gedrag.

In klacht 2019/018 heeft de Commissie het volgende overwogen: De Commissie heeft vastgesteld dat de ouders onjuiste verwachtingen hadden van de SO school. Zij waren in de veronderstelling dat de school de gedragsproblemen van L kon begeleiden. Het is hen echter pas achteraf duidelijk geworden dat de school geen of weinig expertise had voor kinderen met internaliserende gedragsproblemen zoals autisme en het onderwijsprogramma meer gericht was op kinderen met externaliserende problemen. Het komt aan de Commissie voor dat de ouders niet goed zijn begeleid bij de Toelatingsverklaring (TLV) van L. Deze TLV is volgens ouders "via via" getekend. De rol van de IB-er van de voormalige school en het samenwerkingsverband is onduidelijk. De specifieke behoeften van L zijn bij aanmelding op deze school onvoldoende gewogen. De klacht is gegrond verklaard.

Aanbevelingen: *De onderwijsbehoeften van een nieuw aangemelde leerling goed in kaart te brengen alvorens de leerling op de school toe te laten. De gemaakte afspraken over de begeleiding van een leerling direct en duidelijk vast te leggen in het leerlingvolgsysteem.*

Het niet bieden van passende begeleiding door de SBO school speelde ook in klacht 2019/055. De klacht is op zitting geschikt. Op de zitting heeft de schoolleider kunnen horen hoe teleurgesteld en verdrietig klagster is dat de school de leerling (onderwijskundig) niet heeft kunnen bieden wat hij nodig heeft. De schoolleider toonde hiervoor begrip en (h)erkende de door klagster geschetste problematiek op de school. De klacht De Commissie stelt vast

dat de school klaarblijkelijk de verwachtingen die zij bij de inschrijving van de leerling op de school heeft gewekt, niet heeft kunnen waarmaken. Daarbij is de Commissie gebleken dat school niet meer kan doen dan de goede wil te formuleren en de hoop uit te spreken dat het het komend schooljaar beter gaat, maar dat de school dit niet kan garanderen. De Commissie is van oordeel dat klagster terecht over de school heeft geklaagd en terecht heeft geuit dat zij teleurgesteld is over de school. Gelet hierop heeft de schoolleider verklaard dat in het belang van de leerling de school zal bekijken wat zij kan bewerkstelligen om de best passende plek voor hem (op een andere school) te vinden. Klagster heeft zich door de begripvolle houding van de schoolleider over de gang van zaken ter zitting voldoende gehoord gevoeld.

De school kan geen passend onderwijs meer bieden en er is sprake van een (pseudo) schorsing.

In klacht 2019/173 stelt de Commissie vast dat wel degelijk sprake is geweest van begeleiding van de leerling door de school. Dit handelen is echter niet planmatig vastgelegd in een OPP of individueel handelingsplan, ondanks de grote problemen die de school gaandeweg heeft ervaren met betrekking tot het gedrag van de leerling. Het opstellen van een OPP had in redelijkheid wel van de school verwacht mogen worden, temeer omdat kort na de plaatsing van de leerling op de school er al signalen waren in verband met zijn opvallende gedrag. Ook is hierover in januari 2016 contact geweest met de vorige school van de leerling. Het OPP is bij uitstek geschikt om met de ouders in gesprek te gaan over de ontwikkeling van hun kind, verwachtingen te managen en gezamenlijk afspraken te maken over de vraag aan welke doelen gewerkt moet worden. Met een OPP had de school planmatig kunnen handelen bij de geboden aanpak en begeleiding terwijl de ontwikkeling van de leerling periodiek gevolgd had kunnen worden. Daarna zouden de resultaten met klagers besproken hebben kunnen worden. Toen duidelijk werd dat de aanpak en begeleiding door de school geen resultaat opleverde had de school al eerder het samenwerkingsverband kunnen inschakelen bij de ondersteuning en begeleiding van de leerling. Hier is door klager meerdere malen op aangedrongen. Nu is pas overleg geweest met het samenwerkingsverband in januari 2019. Wanneer dit eerder gebeurd zou zijn hadden klagers en de school gezamenlijk kunnen optrekken in het vinden van een passende onderwijsplek voor de leerling en was wellicht voorkomen dat klagers overrompeld waren door de handelingsverlegenheid van de school, zoals nu gebeurd is.

Voor een schorsing ingevolge artikel 40c lid 1 WPO gelden procedurele voorschriften. Zo mag een schorsing maximaal 5 dagen duren. Het is de Commissie niet gebleken dat de procedurele voorschriften zijn nageleefd. Hierdoor is aan klagers de mogelijkheid van bezwaar tegen het schorsingsbesluit ontnomen en is hun rechtsbescherming ingeperkt. De commissie constateert dat ten tijde van de schorsing de verhouding tussen de school en klagers al verstoord was. Juist wanneer de communicatie tussen partijen slecht is, is het van belang de officiële procedures juist uit te voeren. De klacht is gedeeltelijk gegrond.

Aanbeveling: *De Commissie stelt vast dat het bevoegd gezag reeds een aantal maatregelen heeft genomen naar aanleiding van de klacht. Zij wil het bevoegd gezag naast aandacht voor*

de gegrond geachte klachtonderdelen, nog wijzen op het belang van tijdig planmatig handelen op de scholen, waardoor er maximale invulling gegeven kan worden aan de zorgplicht van scholen en gezamenlijk met ouders kan worden opgetrokken.

Kind zit thuis vanwege handelingsverlegenheid van de school, zonder dat de leerling officieel geschorst of verwijderd is.

In klacht 2019/044 kregen klagers in december 2018 in hun beleving totaal onverwacht te horen dat de situatie op school met betrekking tot hun kind onhoudbaar was geworden. De Commissie stelt vast dat de school al vanaf groep 1 actie heeft ondernomen om de leerling te kunnen begeleiden. Er is regelmatig overleg geweest met het Samenwerkingsverband en het HCO. Helaas heeft dit geen resultaat opgeleverd en verslechterde het gedrag van de leerling in de herfst van 2018 zodanig dat de situatie voor de school onhoudbaar is geworden. De school heeft toen vastgesteld dat de grens van haar mogelijkheden was bereikt en dat voor de leerling een andere, passende plaats gezocht moet worden. De school kon de veiligheid van de leerkrachten, de overige leerlingen en de leerling zelf niet meer garanderen. De Commissie is van oordeel dat de school in dit soort crisissituaties extra (professionele) ondersteuning zou moeten inzetten. Wanneer geen beroep gedaan kan worden op middelen voor een dergelijk arrangement uit het Samenwerkingsverband, zouden middelen daartoe door het bevoegd gezag beschikbaar gesteld moeten worden. Daarmee kan een situatie als de onderhavige, waarbij een kind de facto komt thuis te zitten, voorkomen worden.

De Commissie is van oordeel dat klagers de mededeling van de school op 12 december 2018 hebben kunnen opvatten als een schorsing en/of een verwijdering. Doordat dit niet in een officiële vorm is gegoten, is aan klagers onder meer de mogelijkheid ontnomen formeel bezwaar aan te tekenen tegen het besluit/de besluiten. Ook was voor klagers onduidelijk welke voorwaarden verbonden waren aan de beslissing dat de leerling niet meer welkom was op school, zoals de termijn. De school had hier de regie moeten voeren en duidelijkheid moeten scheppen. Het is de verantwoordelijkheid van de school om voor continuïteit van onderwijs voor een leerling te zorgen. Die verantwoordelijkheid kan en mag niet worden neergelegd bij de ouders van een leerling, bijvoorbeeld door te eisen dat de ouders en/of andere familieleden de leerling in de klas begeleiden. Als er geen mogelijkheid is om – al dan niet met (professionele) ondersteuning – onderwijs op de eigen school te verzorgen voor een leerling, moet eerst een andere (passende) school gevonden worden voordat de leerling verwijderd kan worden. Een schorsing is hooguit voor een (aaneengesloten) periode van een week toegestaan. Hieraan is in dit geval niet voldaan, waardoor de situatie is ontstaan dat de leerling thans al maandenlang geen onderwijs krijgt. De klacht is gegrond.

Aanbevelingen: *De Commissie adviseert het bevoegd gezag in overleg met het Samenwerkingsverband te inventariseren welke mogelijkheden en middelen er zijn voor het creëren van een tijdelijke oplossing voor leerlingen bij wie de reguliere begeleiding van school tekort schiet. Dit terwyl aan een structurele oplossing wordt gewerkt.*

De school is handelingsverlegen en draagt een OPDC-traject voor.

In klacht 2019/045 stelt de Commissie vast dat de leerling vanuit een arrangement veel

begeleiding en ondersteuning heeft gekregen van onder andere de ambulante begeleider en de onderwijsassistent. Hoewel de begeleiding van de leerling met de beste intenties is ingezet, heeft dit helaas niet uitgespakt zoals bedoeld. De Commissie kan niet vaststellen welke invloed de nieuwe medicatie van de leerling hierin heeft gehad. Het is de Commissie niet gebleken dat de school is tekortgeschoten in haar zorgplicht. Voor de leerling is een Ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. Voor het schooljaar 2018-2019 is een arrangement voor de leerling ingezet, waarbij hij extra ondersteuning en begeleiding kreeg vanuit het Samenwerkingsverband van de ambulante begeleider en de onderwijsassistent. Ondanks de nieuwe medicatie van de leerling ging het al snel weer mis en was er zeer regelmatig sprake van grensoverschrijdend gedrag. Het moment dat de school handelingsverlegen was geworden, heeft zij het OPDC traject aangedragen voor observatie van de leerling in het speciaal onderwijs. Het doel hiervan was uit te zoeken wat de beste onderwijssetting voor hem zou zijn. Vast staat dat klagers het hiermee niet eens waren en hebben aangegeven zelf naar een andere, reguliere, school te gaan zoeken. De school heeft haar hulp hierbij aangeboden en heeft twee scholen aangedragen. De school heeft weersproken dat zij niet aan klagers zou hebben gemeld dat de ambulante begeleider vanuit het SWV klagers kon ondersteunen. De wijze van ondersteuning door een school wanneer een kind van school verandert is doorgaans maatwerk. Nu het een eigen keus is geweest van klagers om een andere reguliere school te zoeken voor de leerling, heeft de school niet veel meer kunnen doen dan zij heeft gedaan. De klacht is ongegrond.

School kan geen passend onderwijs meer bieden.

In klacht 2019/144 kreeg de leerling vanwege zijn bijzondere onderwijsbehoeften vanaf groep 4 extra ondersteuning teneinde te voorzien in zijn speciale hulpvraag. Jaarlijks werd een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. In het voorjaar 2018 worden de leerresultaten van de leerling slechter. School constateert gaandeweg het schooljaar handelingsverlegen te zijn geworden. Dit laat school ook weten met de e-mail van 12 juni 2018 van de betrokken jeugd-ggz instelling van school met cc aan ouders. Ouders voelen niets voor het voorstel van de IB-er om de leerling tussentijds, voor afronding van groep 8, te plaatsen op het SBO te X. Het gaat ouders, die op zich niet onwelwillend tegenover VSO staan, te snel. School heeft hiervoor begrip en spreekt met ouders af dat na de zomervakantie verder zal worden gepraat. Over het doel van dat latere gesprek lopen de meningen uiteen. In de optiek van school betekende verder praten niet dat de leerling alsnog groep 8 zou kunnen doorlopen. School vond dat zij hoe dan ook niet meer tegemoet kon komen aan de ondersteuningsbehoeften van de leerling; het verblijf van de leerling in groep 8 was slechts tijdelijk, ter overbrugging van een plaatsing op een school voor SO.

Samenvattend is duidelijk dat ouders iets heel anders hebben begrepen dan school heeft bedoeld. Hiervan valt school een verwijt te maken. Zij had haar intenties duidelijker moeten maken en aan kunnen geven dat de inzet van de onderwijsassistent (mede) ten behoeve van de leerling alleen een tijdelijke maatregel ter overbrugging was. Een duidelijke brief of e-mail van school hierover had misverstanden kunnen voorkomen. Ongelukkig is bovendien dat er in de eerste helft van het schooljaar van de leerling in groep 7 geen OPP is opgesteld. De informatie-uitwisseling met de ouders over prestaties en gedrag van de leerling is mede

daardoor onvoldoende geweest. Juist vanwege de vele wisselingen van leerkrachten had de IB-er er in die periode zorg voor moeten dragen dat een OPP tot stand kwam. De klacht is gedeeltelijk gegrond.

4.3 Adviezen met betrekking tot plaatsing, bevordering schooladvies en toelating op de school.

In 2019 is een aantal klachten ingediend tegen de weigering van de school om een leerling toe te laten. In dit jaarverslag vindt u een aantal adviezen over de weigering toelating. Wanneer een klacht ingediend wordt over de weigering van een toelating van een leerling tot de school, wordt door de school/het bevoegd gezag vaak een beroep gedaan op de niet-ontvankelijkheid van klagers, aangezien hun kind geen leerling of ex-leerling van de school is. Artikel 1 lid 2 van het Reglement van de Commissie maakt inderdaad melding van een '(ex)leerling'. Onder omstandigheden acht de Commissie een klacht van een om toelating vragende leerling c.q. ouder niettemin ontvankelijk. De klachtenregeling is in 1998 in artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs opgenomen. De gedachtegang was dat de school via deze weg op eenvoudige wijze signalen krijgt van onvrede die nopen tot maatregelen ter bevordering van de goede gang van zaken op school en tot het verbeteren van het onderwijs. Een geheel afzien van behandeling van klachten over hoe de communicatie is gegaan en of de toelatingsprocedure duidelijk is beschreven zou onwenselijk zijn.

Niet toelaten op twee-talige stroom van de school.

In klacht 2019/008 stelt de Commissie vast dat de school, met in achtneming van de ter zake geldende medezeggenschapsrechten, de bevoegdheid heeft een beleid vast te stellen ten aanzien van aanmelding en inschrijving van leerlingen. Vanwege die bevoegdheid betracht de Commissie de nodige terughoudendheid ten aanzien van de beoordeling (van de uitvoering) van dit beleid. De school maakt gewag van voorwaarden om leerlingen al dan niet toe te laten tot de school, maar deze voorwaarden worden echter nergens gepubliceerd. Niet in de schoolgids, niet op de website want die volgt de schoolgids en ook niet in de voorwaarden van de Pilot, waarin wel over de invulling van de tweetalige stroom wordt gesproken maar niet over de toelatingseisen. De Commissie is daarom van oordeel dat de school onduidelijk in haar communicatie is. Deze klachtonderdelen zijn gegrond.

2019/016 Aanmeldingsprocedure en communicatie

Klagers hebben de leerling in december 2017 aangemeld. Pas in mei 2018 kreeg hij het advies om eerst naar de Taalschool te gaan. Er zijn kinderen die in de tussentijd zijn aangemeld, en wèl zijn toegelaten. Zelfs kinderen die net als de leerling een taalachterstand hadden en/of buiten het postcodegebied van de school wonen. Zelfs nadat de leerling zijn taalachterstand bij de Taalschool had ingehaald, werden er andere kinderen wèl toegelaten en hij niet. Klagers voelen zich gediscrimineerd.

De Commissie is van oordeel dat de school de bevoegdheid heeft eigen beleid vast te stellen ten aanzien van de aanmelding en inschrijving van leerlingen. Een inhoudelijke toets van het beleid komt de Commissie in principe niet toe. De Commissie kan wel beoordelen of, en zo ja in hoeverre, de school het beleid in redelijkheid voldoende zorgvuldig, consistent en

transparant uitvoert. De school heeft duidelijke voorwaarden voor de toelating gepubliceerd in zowel de schoolgids als op de website van de school. De Commissie stelt op grond van de stukken en het verhandelde op de zitting vast dat verweerder bij de totstandkoming van de plaatsingsbeslissing van de leerling zich gehouden heeft aan de afspraken die zijn gemaakt in de aanmeldprocedure. Het feit dat de school om advies van de Taalschool heeft gevraagd dient niet te worden gezien als benadeling van de leerling maar als invulling van haar zorgplicht. De school heeft de leerling een zo goed mogelijke start in het reguliere onderwijs willen geven. Het is derhalve begrijpelijk dat de school de leerling in mei 2018 overeenkomstig het advies van de Taalschool heeft doorverwezen. Klagers hebben de leerling vervolgens zelf bij de Taalschool aangemeld.

De school heeft toegelicht waarom een aantal andere kinderen, met een vergelijkbare taalachterstand, rond dezelfde periode niet – en de leerling wel – zijn doorverwezen naar de Taalschool. Dit kan te maken hebben gehad met het gewijzigde beleidsregime van de Taalschool maar ook met andere omstandigheden, welke niet ter beoordeling aan de Commissie zijn voorgelegd. Dat de school de leerling in dit kader heeft benadeeld is niet gebleken. Zoals gezegd staat de aanmeldprocedure van de school duidelijk vermeld op de website en in de schoolgids van de school. De aanmelding van de leerling onderscheidt zich echter van een ‘doorsnee’ aanmelding doordat de school zich reeds – weliswaar in beperkte mate – heeft gecommitteerd aan klagers. Door te verwijzen naar de Taalschool en zonder voorbehoud mee te delen dat na het inlopen van de taalachterstand opnieuw een aanmelding kon worden gedaan heeft de school de verwachting gewekt dat de leerling later een plek op de school zou kunnen krijgen. De school had met die gewekte verwachting meer rekening kunnen houden. Daarbij benadrukt de Commissie dat dit niet betekent dat de school de leerling gegarandeerd een plaats moest geven, maar wel dat het op haar weg had gelegen klagers op de hoogte te (blijven) houden van de toekomstige (on)mogelijkheden van plaatsing op de school, dan wel duidelijk het voorbehoud moeten maken dat verwijzing naar de Taalschool niet betekende dat de leerling na het inlopen van de achterstand zou kunnen worden ingeschreven. Daarnaast is de Commissie het met klagers eens dat het in bijzondere gevallen wenselijk kan zijn om in een persoonlijk gesprek toe te lichten dat en waarom een leerling niet op de school kan worden toegelaten. In het onderhavige geval, waarin de school zich reeds in bepaalde mate had gecommitteerd, had een persoonlijk gesprek kunnen bijdragen aan begrip van klagers voor de beslissing van de school.

Toelating en communicatie rondom aanmeldingsprocedure.

In klacht 2019/151 heeft de schoolleider besloten om de leerling niet toe te laten op grond van de veranderde samenstelling en dynamiek van de groep, de informatie van de huidige school en het gedrag van de leerling tijdens de wendag. De huidige school van de leerling heeft aangegeven dat hij soms vreemd uit de hoek kan komen en dat zijn concentratie een aandachtspunt is. Verweerder is aldus van mening dat de leerling extra ondersteuning nodig heeft die de school hem niet kan bieden.

Op grond van artikel 40 lid 4 Wet Primair Onderwijs (WPO) kan een ondersteuningsbehoefte die de school niet kan invullen een grond voor weigering toelating zijn. Aan die beslissing

dient zorgvuldig onderzoek vooraf te gaan. De school dient allereerst te onderzoeken of een leerling extra ondersteuning nodig heeft. Dit dient een voldoende gedegen onderzoek te zijn waarbij verschillende bronnen worden geraadpleegd, zoals bijvoorbeeld de ouders, de oude school en/of een onderwijskundig rapport.

De ondersteuningsbehoefte dient vervolgens goed verwoord en gedocumenteerd te worden. Vervolgens moet de school goed onderzoeken of zij de leerling deze ondersteuning kan bieden. Bij het ondersteuningsonderzoek moet de school ook de mogelijkheden vanuit het samenwerkingsverband betrekken. De verplichting tot het treffen van maatregelen geldt niet als dit in redelijkheid niet van de school verwacht kan worden en/of wanneer dit onevenredig belastend is. Pas nadat voldoende is onderzocht dat niet kan worden voorzien in een geconstateerde ondersteuningsbehoefte, kan de school de toelating van een leerling weigeren. Achtergrond van de wettelijke regeling is onder meer om willekeur en ongelijke behandeling in het onderwijs te voorkomen.

De Commissie stelt vast dat de school onvoldoende onderzoek heeft gedaan naar een eventuele ondersteuningsbehoefte van de leerling. Zij heeft enkel een paar (aandachts) punten benoemd, namelijk de concentratieproblemen en dat de leerling 'vreemd uit de hoek kan komen'. Deze aandachtspunten zijn verder niet onderbouwd. Het had op de weg van de school gelegen om goed inzichtelijk te maken waaruit een eventuele ondersteuningsbehoefte bestond. Ook ter zitting is verweerder er niet in geslaagd om concreet te maken dat sprake was van een ondersteuningsbehoefte en waaruit deze bestond. De Commissie stelt vast dat de school evenmin heeft kunnen aantonen waarom zij die ondersteuning aan de leerling niet kon bieden. Het enkele argument dat sprake was van een veranderde samenstelling en dynamiek van de groep volstaat niet. Verweerder heeft bovendien verklaard geen contact te hebben gehad met het Samenwerkingsverband, hetgeen wel op haar weg gelegen had. Voorts merkt de Commissie op dat de school een zorgplicht heeft als zij een kind op grond van een ondersteuningsbehoefte afwijst. Het enkel noemen van een aantal andere scholen is niet voldoende. De school dient actief mee te zoeken naar een passende school. Dit klachtonderdeel is gegrond.

De Commissie stelt vast dat sprake is van een groot tijdsverloop tussen de aanmelding en de afwijzing en dat klagster zich veel moeite heeft getroost om het contact met de school te onderhouden. In dit licht had de school klagster op zijn minst moeten uitnodigen voor een gesprek om de afwijzing te bespreken. De school heeft onzorgvuldig gehandeld door de afwijzing slechts in een e-mail aan klagster mede te delen. Het grote aantal aanmeldingen van leerlingen en de beperkte aanwezigheid van personeel rechtvaardigt niet dat op verzoeken als de onderhavige geheel niet, dan wel pas zeer laat per e-mail wordt gereageerd.

Aanbeveling:

- *om bij aanmeldingen van nieuwe leerlingen zorgvuldig, conform de procedure van artikel 40 WPO, te onderzoeken of de leerling extra ondersteuning nodig heeft en zo ja, of de school in die behoefte kan voorzien. De informatieverplichting jegens de ouders dient daarbij voldoende zorgvuldig in acht te worden genomen;*

- *bij weigering toelating de wettelijke termijn van zes weken in acht te nemen;*
- *te onderzoeken op welke wijze de persoonlijke communicatie met de (aspirant)ouders kan worden verbeterd teneinde klachten als die van klaagster zoveel mogelijk te voorkomen.*

Meerdere klachten over het plaatsingsbeleid van het bevoegd gezag.

In 2019 is een aantal klachten ingediend tegen een schoolbestuur naar aanleiding van het plaatsingsbeleid van het bevoegd gezag en de daaruit volgende plaatsing van de leerlingen op een basisschool die niet de voorkeur van de ouders genoot. In klachtnummer 2019/226 overwoog de Commissie dat verweerder reeds vele jaren een plaatsingsbeleid ter evenredige verdeling van aanstaande leerlingen over katholieke basisscholen in * hanteert. Dit beleid heeft de instemming van de GMR en wordt elke vijf jaar geëvalueerd door middel van het afnemen van een enquête bij ouders van aanstaande leerlingen. Het huidige beleid heeft derhalve draagvlak bij zowel ouders als de GMR. Gelet op de – door verweerder gesignaleerde – groeiende onvrede bij ouders heeft verweerder besloten de evaluatie te vervroegen en een Commissie van wijzen in het leven te roepen. De uitkomst hiervan is nog niet bekend en wordt derhalve niet meegewogen bij de behandeling van onderhavige klacht. De Commissie is van oordeel dat het plaatsingsbeleid na zorgvuldig onderzoek en op verdedigbare gronden tot stand is gekomen. Ook wat betreft het plaatsingsbesluit geldt dat de Commissie – wegens de eigen beoordelingsruimte van verweerder – marginaal toetst, waarbij gekeken wordt of de beslissing conform het geldende beleid en in redelijkheid genomen is. De Commissie stelt op grond van de stukken en het verhandelde op de zitting vast dat verweerder bij de totstandkoming van de plaatsingsbeslissing van de leerling zorgvuldig de plaatsingsprocedure heeft gevolgd en in redelijkheid heeft kunnen beslissen de leerling niet te herplaatsen. De klacht is ongegrond.

Aanbeveling: *De Commissie adviseert het bevoegd gezag bij aanmelding toe te lichten of en in hoeverre met opgegeven voorkeuren rekening wordt gehouden teneinde onjuiste verwachtingen bij ouders te voorkomen.*

4.4 Verwijdering en schorsing

In 2019 zijn 22 klachten met betrekking tot verwijdering of schorsing door de Commissie behandeld.

Verwijdering van een leerling vanwege negeren van een verbod tot contact zoeken met andere leerling.

In klacht 2019/021 oordeelt de Commissie als volgt: Het bevoegd gezag kan een leerling van school verwijderen indien het gedrag van de leerling te grote problemen veroorzaakt en/of de veiligheid van medeleerlingen of de leerkracht in gevaar brengt. Het bevoegd gezag komt in dit kader een zekere mate van beoordelingsvrijheid toe. De Commissie kan het verwijderingsbesluit slechts marginaal toetsen. Dit betekent dat de klacht slechts gegrond wordt verklaard indien het bevoegd gezag, gelet op alle omstandigheden, in redelijkheid niet tot verwijdering van de leerling heeft kunnen besluiten. Tot uitgangspunt dient dat een beslissing tot een verwijdering van een leerling een zeer vergaande maatregel is, die alleen in uiterste noodzaak kan worden genomen.

De school verwijt klager niet dat hij verantwoordelijk is voor het ontstaan van de vechtpartij en het letsel van de medeleerling, maar dat hij op 23 januari 2018 – ondanks een uitdrukkelijk verbod van de leerkracht – contact heeft gezocht met die medeleerling, waarna de vechtpartij is ontstaan. De Commissie is van oordeel dat het nakomen van afspraken te allen tijde nagestreefd moet worden. Dat neemt niet weg dat in de gegeven omstandigheden de enkele grond van het overtreden van het gegeven verbod de zware maatregel van verwijdering in redelijkheid niet rechtvaardigt.

Verweerder heeft bij haar verwijderingsbeslissing meegewogen dat klager op 8 januari 2018 een docent heeft beledigd. De Commissie stelt vast dat de lezing van partijen naar aanleiding van dit incident uiteenloopt. Verweerder geeft aan dat het een ernstig incident betreft, klager daarentegen kan het zich nauwelijks meer herinneren en stelt dat hij het incident met de betreffende docent heeft opgelost. Klager heeft naar aanleiding van dit incident geen waarschuwing of schorsing opgelegd gekregen. Nu de verklaringen lijnrecht tegenover elkaar staan en verder bewijs ontbreekt, kan de Commissie niet vaststellen dat klager op 8 januari 2018 ernstig verwijtbaar heeft gehandeld.

Tenslotte geldt dat slechte cijfers en het zich onvoldoende inzetten voor school op zichzelf genomen een verwijderingsbeslissing evenmin rechtvaardigen. Dat kan pas zo zijn indien de leerling voldoende is gewaarschuwd en de school alles in haar macht heeft gedaan om de leerling te begeleiden en ondersteunen. Dat is niet gebleken. De Commissie stelt vast dat klager regelmatig afwezig was, maar niet in extreme mate. De Commissie kan bovendien niet vaststellen dat sprake was van ongeoorloofde afwezigheid. Ook is klager niet gewaarschuwd dat zijn afwezigheid mogelijk een verwijdering tot gevolg zou kunnen hebben. De klacht is gegrond.

Aanbeveling: *Indien de school wordt geconfronteerd met een opeenstapeling van misdragingen van een leerling, waarbij het te maken verwijt zelfstandig beschouwd een verwijderingsbeslissing telkens niet rechtvaardigt, adviseert de Commissie het bevoegd gezag de gedragingen voldoende te documenteren en de leerling eerst te waarschuwen en eventueel te schorsen voordat tot verwijdering wordt overgegaan.*

Herhaaldelijk schorsen van een leerling vanwege gedragsproblemen, de school kan geen passend onderwijs bieden.

In 2019/033 bepaalde de Commissie dat vanaf groep 4 bekend is dat de leerling hoogbegaafd is en een sterke verdenking bestaat dat hij om die reden onder presteert op school. De leerling vertoont in bepaalde situaties oppositioneel gedrag. Met name heeft dit in groep 7 geleid tot problemen. De leerling is op 16 januari 2019 intern geschorst. Deze schorsing is beëindigd op 6 februari 2019. Op 12 februari 2019 is aan klaagster medegedeeld dat de school is overgegaan tot schorsing en verwijdering van de leerling.

De Commissie merkt op dat het in algemene zin belangrijk is om grenzen te trekken in die situaties waarbij de veiligheid van personen of goederen in het geding is. Dit neemt

niet weg dat bij het toepassen van de interventies ook goed gekeken dient te worden naar de situatie van de leerling. Gebleken is dat bepaalde interventies averechts werkten bij de leerling. Zo moest hij hardop uitspreken dat hij de regels 'aardig, rustig, netjes' zou naleven voordat hij terug mocht naar zijn eigen groep. De leerling had hier grote moeite mee waardoor de interne schorsing onnodig lang heeft geduurd. Van de school mag in een dergelijke situatie worden verwacht dat zij nadenken over een aanpak die effectiever zou werken in de situatie van de leerling. De Commissie is van oordeel dat er geen sprake was van een meer preventief cyclische structurele aanpak gericht op de specifieke situatie van de leerling. De Commissie stelt vast dat tijdens de hoorzitting is gebleken dat klaagster geen behandelingsplan heeft gezien noch heeft ondertekend. De Commissie benadrukt dat de school, gelet op de problematiek van de leerling, planmatig vorm had moeten geven aan de ondersteuning en begeleiding van de leerling in samenspraak met zijn ouders. De school had hierbij gebruik kunnen maken van het advies van *alsmede van de expertise van *Support. Het is de Commissie niet duidelijk geworden waarom dit niet is gebeurd. Op dit punt is zij dan ook van oordeel dat de school ernstig tekort is geschoten in haar zorgplicht voor de leerling. De Commissie acht de klacht van klaagster over de onvoldoende inspanning van school ter voorkoming van gedragsproblemen op school gegrond.

Uit de stukken en tijdens de hoorzitting is de Commissie gebleken dat de toepassing van het protocol tot verwarring heeft geleid bij klaagster. Klaagster had in de periode voor de interne schorsing het idee gekregen dat er steeds sprake was van een strafmaatregel als opmaat in de escalatieladder. Dit was echter niet het geval, omdat het ging om een pedagogische maatregel gericht op het voorkomen van escalaties. Volgens de bestuurder had een scherp onderscheid tussen de pedagogische afspraak en de eerste stap in een reeks mogelijke strafmaatregelen kunnen bijdragen aan het voorkomen van irritaties. De Commissie is van oordeel dat gelet op het voorgaande de school de stappen richting een interne of externe schorsing duidelijker kenbaar had moeten maken aan klaagster. De klacht is gegrond.

Aanbeveling:

- *de te nemen stappen richting een interne of externe schorsing explicieter aan ouders kenbaar worden gemaakt.*
- *er ruimte is voor maatwerk als toegepaste sancties bij herhaling niet het gewenste effect sorteren;*
- *er tijdig passende begeleiding wordt geboden als het door school geëntameerde onderzoek daar aanbevelingen over doet.*

Schorsing en verwijdering na misdragen van leerling in eindexamenjaar. De verwijderingsprocedure heeft te lang geduurd. Er is geen definitieve verwijdering geweest.

In 2019/043 bepaalt de Commissie dat de school de leerling op 10 december 2019 heeft geschorst met het oog op definitieve verwijdering. Gelet op de ernstige bedreiging door de leerling van een medeleerling acht de Commissie een dergelijk handelen te billijken. Klagers hebben tegen de schorsing op zich ook geen bezwaar gemaakt. Vervolgens is er regelmatig contact geweest met klagers (meestal telefonisch) en met de leerling (op school). De school is de leerling zoveel mogelijk tegemoet gekomen in het aanbieden van lesstof. Hij moest

daarvoor wel zelf het initiatief nemen. Doordat er geen school gevonden kon worden, die het door de leerling gevolgde lespakket aanbood en die de leerling ook wel wilde toelaten tot de school, heeft de in lid 2 van artikel 14 van het Inrichtingsbesluit WVO bedoelde periode van schorsing erg lang geduurd. De heer X heeft ter zitting verklaard dat de school daarom op een gegeven moment aan Inspectie de vraag heeft voorgelegd of de verwijdering niet weer ongedaan gemaakt kon worden. Dat was volgens Inspectie niet mogelijk. Er moest maar een aantekening in het leerlingvolgsysteem gemaakt worden. De leerling is uiteindelijk gewoon bij de school ingeschreven gebleven, terwijl hij voor verschillende vakken onderwijs volgt op een andere school.

Doordat er geen definitieve verwijdering van de school is geweest is er geen formeel moment van hoor en wederhoor van klagers geweest. Er is steeds alleen telefonisch overleg met klaagster geweest over de praktische gang van zaken voor de duur van de schorsing. Er is ook geen schriftelijke verslaglegging naar ouders toe geweest, er zijn alleen aantekeningen gemaakt in het digitale dossier. De Commissie acht daarom de klacht van klaagster gegrond. Het heeft te lang geduurd, een periode van 8 weken, voordat er een formeel verwijderingsbesluit is genomen. Het besluit is uiteindelijk helemaal niet genomen en de leerling is uiteindelijk niet formeel verwijderd van de school. Daardoor heeft de leerling in zijn eindexamenjaar 8 weken lang geen lessen kunnen volgen op de school zonder dat daaraan een deugdelijk besluit ten grondslag heeft gelegen.

Door de handelwijze van aangeklaagden, waarbij klagers op één dag twee brieven ter hand gesteld zijn, is het onderscheid tussen schorsen en een schorsing met het oog op verwijdering voor klagers niet goed duidelijk is gemaakt. Dit gebeurt zonder verwijzing naar de geldende regeling van schorsing en verwijdering. Hierdoor is klagers het moment van formeel bezwaar ontnomen. De klacht is gegrond.

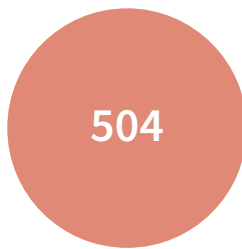
Aanbeveling: *De Commissie adviseert het bevoegd gezag toe te zien op het correct toepassen van de formele regels van het protocol van schorsing en verwijdering. De hiervoor vermelde wettelijke regeling zal duidelijk moeten worden beschreven in dit protocol en het protocol dient integraal te worden opgenomen in de schoolgids.*

*Alle in 2019 uitgebrachte adviezen zijn te vinden op www.gcbo.nl

5. Behandelde klachten in 2019 in getallen

5.1 GCBO aansluitingen

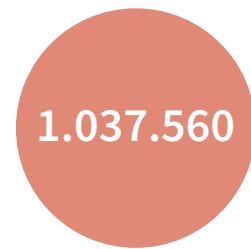
PC & RK

besturen

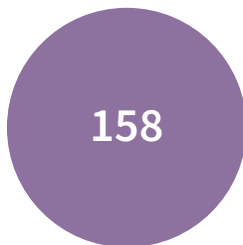

scholen

leerlingen

AB

besturen

scholen

leerlingen

REF

besturen

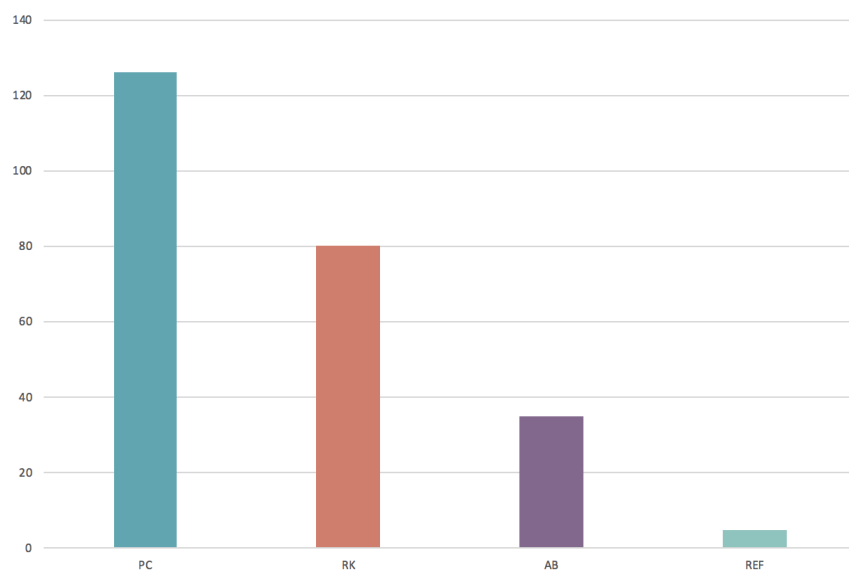

scholen

leerlingen

5.2 Aantal klachten in 2019

5.3 Behandelde klachten in 2019 in getallen

Aantal klachten in 2019	RK	PC	AB	REF
Gegrond	6	13	3	1
Ongegrond	16	18	2	1
Gedeeltelijk gegrond	9	17	6	1
Op school opgelost	15	32	7	-
Niet gehandhaafd/ingetrokken	22	22	12	1
Niet bevoegd	3	5	2	-
Op zitting geschikt/mediation	2	2	2	-
Niet-ontvankelijk	5	3	-	-
Nog geen oordeel	2	5	1	1
Niet in behandeling	-	8	-	-
Totaal	80	126	34	5

Klachten naar onderwijssoort	RK	PC	AB	REF
Primair onderwijs	59	68	22	2
Voortgezet onderwijs	10	49	10	2
MBO	-	-	-	-
S(B)O/VSO	11	9	2	1

Verdeling van klachten naar soort klacht		
Soort klacht		
I	Passend Onderwijs, pedagogische of didactische handelwijze leerkrachten of directie	44
II	Schoolorganisatie - communicatie - de klachtafhandeling door schoolbestuur of directie, de houding en de communicatie ten opzichte van de ouders - informatie gescheiden ouders - de kwaliteit van het onderwijs - de hygiëne - de inning van de ouderbijdrage	69
III	Beoordeling, plaatsing en bevordering van de leerlingen - schooladvies - bevordering en plaatsing - toetsing - toelating	51
IV	Sancties tegen leerlingen - straffen, schorsing of verwijdering	22
V	Veiligheid op school - geestelijke of fysieke intimidatie dan wel mishandeling - onveilig schoolklimaat - pesten - discriminatie, agressie en geweld	50
VI	Arbeidsrechtelijke klachten en overige klachten	10

Aantal uitgebrachte adviezen gegrond / deels gegrond	RK	PC	AB	REF
Bevoegd gezag neemt advies over	12	14		
Bevoegd gezag neemt advies niet of gedeeltelijk over	5	3	5	
(nog) Geen reactie van het bevoegd gezag n.a.v. het advies	6	7		

U kunt alle uitspraken van GCBO vinden op www.gcbo.nl.